

'ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ' ...อีกทางเลือกของเกษตรกร พักปลอดสารพิษ-ลดต้นทุนการผลิตค่าใช้จ่าย!!

ปุ๋ย น้ำหมักชีวภาพ เป็นปุ๋ยที่เกิดจากเชื้อจุลินทรีย์ ซึ่งผ่านกระบวนการหมักแล้วนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงบำรุงดิน ช่วยย่อยสลายอินทรีย์วัตถุ และยังเป็นธาตุอาหารพืช ช่วยเสริมสร้างการเจริญเติบโต การออกดอกออกผล ปัจจุบันการนำไปใช้ยังไม่เป็นที่กว้างขวางนัก จะรู้จักกันในกลุ่มของเกษตรกรที่หัวไวใจสู้เท่านั้น

เมื่อเร็ว ๆ นี้ ที่บ้านของ นายม้วน เขียวอุบล กำนัน ต.หาดทอง อ.เมือง จ.อุทัยธานี ได้จัดให้มีงานวันสาธิตการทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ ขึ้นมี นายสุวัฒน์ โชคสุวัฒน์สกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดฯ เป็นประธานในพิธีและมีเกษตรกร มาร่วมงาน 300 คน งานดังกล่าว สำนักงานเกษตร อ.เมืองฯ จัดขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรได้รู้จักการลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง ลดการใช้สารเคมีและได้รู้จักการปรับปรุงบำรุงดิน กิจกรรม มีการบรรยายความรู้ทางด้านวิชาการ การสาธิต การทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ การจัดนิทรรศการ

นายสุวัฒน์ ได้กล่าวว่า จากการสำรวจข้อมูลพบว่า จังหวัดอุทัยธานี มีเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีไม่น้อยกว่า 20,869 ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 16 ล้านบาท อำเภอที่ใช้มากที่สุดได้แก่ อ.ทัพทัน จำนวน 8,763 ตัน รองลงมา อ.บ้านไร่ 3,558 ตัน และ อ.ลานสัก 2,500 ตัน ส่วนสารป้องกันและกำจัดศัตรูพืช มีการสั่งนำมาจำหน่าย รวม 66,523 ลิตร มูลค่าประมาณ 12 ล้านบาท มีร้านจำหน่ายสารเคมีทั้งสิ้น 80 แห่ง แม้ว่าสารเคมีที่ว่ามีประโยชน์ ช่วยเพิ่มผลผลิตก็ตาม แต่หากใช้ไปนาน ๆ จะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในระยะยาว อาทิ ดินเสื่อมสภาพลงเพราะเชื้อจุลินทรีย์ที่มีอยู่ในดินตามธรรมชาติถูกทำลาย เกิดสารพิษตกค้างในพืชผลการเกษตร ก่อให้เกิดสภาวะแวดล้อมเป็นพิษ เป็นต้น

“หากเกษตรกรปรับเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพรวมไปถึงปุ๋ยหมัก จะทำให้ลดต้นทุนการผลิตลงได้มาก อีกทั้งยังปลอดภัยต่อตัว

เกษตรกรเองและผู้บริโภคด้วย

ผลจากการวิเคราะห์ ปุ๋ยน้ำหมักจากหอยเชอร์รี่/พืชสด พบว่ามี กรดอิมิกแอซิก ที่เป็นประโยชน์ต่อพืช 3.07-30.68 เปอร์เซ็นต์ และมีอินทรีย์วัตถุ 26.67 เปอร์เซ็นต์ จึงขอให้เกษตรกรที่มาร่วมในงานนี้ ได้นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติใช้ในไร่นาของตัวเองแล้วขอให้ช่วยขยายผลไปยังเกษตรกรรายอื่น ๆ ด้วย” นายสุวัฒน์ กล่าว

จากนั้น จนท. ได้สาธิต การทำหัวเชื้อจุลินทรีย์ วัสดุประกอบด้วย สับประดาสุกหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ 3 ส่วน เพราะ ที่บริเวณตาจะมีเชื้อจุลินทรีย์อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก, น้ำตาลโมลาส (กากน้ำตาล) 1 ส่วน, น้ำมะพร้าวอ่อน 1 ส่วน, ยาकुท 1 ขวด ช่วยเพิ่มปริมาณจุลินทรีย์ให้ขยายตัวได้เร็วขึ้น, แหนมสด 1 มัด สับให้เป็นชิ้น ๆ โดยให้นำวัสดุทั้งหมดมาใส่ในถังหมักทิ้งไว้ 15-30 วัน ให้ใช้ไม้คนทุกสัปดาห์ จะมีกลิ่นหอมอมเปรี้ยว หากมีกลิ่นเหม็นให้เติมน้ำตาลโมลาสลงไปตามพอเหมาะ หากมีความเข้มข้นสูงให้เติมน้ำมะพร้าวอ่อนจะช่วยเจือจางลงได้

พอได้หัวเชื้อแล้วยังไม่สามารถนำไปใช้ได้เนื่องจากมีความเข้มข้นสูงให้น้ำหอยเชอร์รี่มาคหรืออาจจะใช้เศษอาหารอย่างใดอย่างหนึ่ง 3 ส่วน, น้ำตาลโมลาส 3 ส่วน, หัวเชื้อจุลินทรีย์ที่ได้จากการทำขึ้นครั้งแรก 1 ส่วน, ยอดวัชพืชและพืชผัก เช่น ตำลึง หญ้าขน ผักบุ้งนำมาหั่น 1 ส่วน เพราะว่า

ที่ยอดพืชมีฮอร์โมนหรือที่เรียกว่า จิบเบอรอลิน ซึ่งเป็นประโยชน์ ช่วยเร่งดอก เร่งใบอยู่เป็นจำนวนมาก

นำมาหมักในถังนาน 15-30 วัน ก็สามารถนำไปฉีดพ่นได้และถ้าจะให้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ มีสรรพคุณในการป้องกันและกำจัดโรคแมลงให้ใส่พืชสมุนไพรอย่างใดอย่างหนึ่งผสมลงไปด้วยหมักไว้พร้อมกันอีก 1 ส่วน อาทิ สมุนไพรผสม เช่น บอระเพ็ด สะเดา ช่วยกำจัดหนอนต่าง ๆ สมุนไพรผสม เช่น ข่า พริก ช่วยกำจัดเพลี้ยต่าง ๆ สมุนไพรผสม เช่น มะรุม สาบเสือ ช่วยกำจัดเชื้อรา

ส่วนวิธีการนำไปใช้ฉีดพ่นได้ทั้งพืชไร่ พืชผัก ไม้ผลทุกชนิดและนาข้าว ในอัตราตั้งแต่ 20-50 ซีซี/น้ำ 1 ปีบ โดยฉีดพ่นทั้งส่วนยอดทรงพุ่ม ลำต้น โคนต้นและที่ผิวดินจะช่วยให้

ดินร่วนซุย ด้านทานโรคหรือจะนำไปผสมน้ำในอัตราที่เข้มข้น ใช้ราดขยะมูลฝอย ร่องระบายน้ำ ส้วมหรือคอกสัตว์ที่มีกลิ่นเหม็นจะช่วยดับกลิ่นได้ดี

นับได้ว่าปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพมีประโยชน์ต่อ

6 การทำหัวเชื้อจุลินทรีย์ วัสดุประกอบด้วยสับประดาสุกหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ 3 ส่วน เพราะที่บริเวณตาจะมีเชื้อจุลินทรีย์อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก, น้ำตาลโมลาส (กากน้ำตาล) 1 ส่วน, น้ำมะพร้าวอ่อน 1 ส่วน, ยาकुท 1 ขวด ช่วยเพิ่มปริมาณจุลินทรีย์ให้ขยายตัวได้เร็วขึ้น

เกษตรกรอย่างมหาศาล สามารถจะลดต้นทุนการผลิตลงได้ ไม่ทำให้เกิดสารพิษตกค้างในพืชผลการเกษตร ช่วยในการปรับปรุงบำรุงดินให้ร่วนซุย วัสดุการทำก็มีอยู่ในท้องถิ่นส่วนขั้นตอนการทำไม่ได้ยุ่งยากอะไร เพียงแต่จะขอมเปลี่ยนนิสัยชอบความสะอาดสบาย มาลงแรงทำเองได้หรือไม่เท่านั้น!!

โสภณ ทองโพธิ์งาม